De impact van beleidsaanpassingen centrale banken op beleggers

Bekijk hier de online versie

Haarlem, 24 Maart 2022 nummer 145

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij ontvangt u de IVM Caring Capital nieuwsbrief voor maart 2022. In deze aflevering vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- De impact van beleidsaanpassingen centrale banken op beleggers *De Caring Capital View van maart 2022, door Maarten Friederich, namens het Investment Committee.*
- IPCC: klimaat verandert nog sneller en ingrijpender dan gedacht
- Geen schenkingstraditie, toch machtiging voor curatoren
- Bindend verdrag tegen plastic vervuiling in zicht
- 'Stichting' geen echte SBBI, moet dus erfbelasting betalen
- Schenkingsvrijstelling eigen woning al in 2023 omlaag
- *Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk:* Op zoek naar direct beschikbare alternatieven voor 'fossiel'

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, *CCOO*
Hans Volberda, *CEO*

De impact van beleidsaanpassingen centrale banken op beleggers

CARING CAPITAL VIEW
Door Maarten Friederich, namens het Investment Committee

Jarenlang was het monetaire recept van de centrale banken gunstig voor beleggingen. Maar nu treedt er een bijwerking op: inflatie, oftewel een stijging van de consumentenprijzen. Aanvankelijk leek deze nog van tijdelijke aard. Tot Rusland Oekraïne binnenviel. Na het opheffen van de wereldwijde lockdownmaatregelen tegen Covid haperden aanvankelijk de productieprocessen en de toevoer van grondstoffen, waardoor de productie de snel stijgende vraag niet kon bijhouden. De inflatie die hiervan het gevolg was zou vanzelf weer verdwijnen, naarmate er meer werd geïnvesteerd in de aanbodzijde. Door de sancties tegen Rusland en de verwoesting van Oekraïne wordt de aanbodzijde echter opnieuw getroffen, wat de inflatie helaas hardnekkiger maakt dan eerder verwacht.

Renteverhogingen
De inflatie was geen probleem, totdat de Federal Reserve (Fed) er vorig jaar één van maakte en deze niet meer als 'vergankelijk' bestempelde. Daarmee werd de deur opengezet naar beëindiging van de monetaire stimulering, gevolgd door een verkrapping van het beleid om de inflatie te beteugelen. Op 16 maart jl. was het zover toen de Fed de rente met 0,25% verhoogde en aangaf te verwachten dit nog vaker te gaan doen. Veel vaker in ieder geval dan de marktconsensus, die bepalend is voor de marktprijzen. De rentestijging die hierop volgde deed de aandelenmarkten die dag echter niet wankelen, maar juist stijgen. De laatste keer dat de aandelenmarkt op een dergelijke manier werd getest, was vorige maand. Toen bleken de inflatiecijfers fors hoger dan verwacht en schoot de rente ook omhoog. Weliswaar daalde de beurs toen, maar in zo'n geringe mate dat wij dit toch als een positief signaal interpreteerden. De huidige stijging van de beurzen ondersteunt dit en wijst in de richting van een mogelijk verder beursherstel.

Hogere loonkosten
Tegelijkertijd gaf de Fed aan dit jaar een lagere economische groei te verwachten, terwijl de inflatieverwachtingen fors werden verhoogd. Dit is het gevolg van de Russische inval in Oekraïne en zal niet aan de basis hebben gestaan van de beslissing de rente te verhogen. Daarvoor waren de krapte op de arbeidsmarkt en de stijging van de loonkosten verantwoordelijk. Ook in Europa neemt de vrees voor een loon-prijsspiraal toe. Een centrale bank die de stijging van de loonkosten wil beperken met monetair beleid heeft twee bedoelingen. Vanzelfsprekend is dit effect gunstig voor de kostenzijde van het bedrijfsleven, de winstontwikkeling en aandeelhouders. Tegelijkertijd zal dit een negatieve invloed hebben op de vraagzijde en omzet. De groei van de economie moet in hun ogen immers worden afgeremd.

Minder stimulering
De grootste bondgenoten van de belegger, de centrale banken, op wie in tijden van economische tegenspoed (zoals ook tijdens de pandemie) blindelings kon worden vertrouwd om met monetaire middelen de economie maximaal te stimuleren, trekken zich nu terug. Bondgenoten omdat veel monetaire middelen hun eindbestemming in de activamarkten vinden, wat ook de waarde van beleggingsportefeuilles doet stijgen. Centrale banken herzien nu hun beleid omdat het kan. De economische groei mag dan iets afnemen, er is nog altijd sprake van een wereldwijd behoorlijke verwachte groei in 2022 en (op een iets lager niveau) ook in 2023. Het economisch herstel zet gestaag door, terwijl de arbeidsmarkt nu dermate gespannen is, dat er ook hier sprake is van prijsstijgingen (lees: loonsverhogingen), ondanks de ontwikkelingen in Oekraïne.

Beleidsaanpassingen
Aandelenmarkten kunnen ook stijgen zonder hulp van de centrale banken, zolang er maar sprake is van winstgroei. Moeilijker wordt het als ze gaan tegenwerken, ook al is dit niet hun bedoeling. Ze verwachten een voortzetting van de economische groei en lagere inflatie als gevolg van hun beleid. De moeilijkheid hierbij is dat het effect van dergelijke monetaire beleidsaanpassingen pas na ongeveer anderhalf jaar zichtbaar worden. Door deze vertraging schoten de monetaire autoriteiten in het verleden vaak hun doel voorbij en veroorzaakten ze onbedoeld recessies. Al is er een kans dat de geschiedenis zich herhaalt, de huidige situatie is niet te vergelijken met de jaren '70. Toen vlogen de energieprijzen ook hard omhoog en was er net als nu sprake van hoge inflatie - maar toen echter in combinatie met een stagnerende economie en hoge werkloosheid. Anders dan nu dus. Alle doemscenario's ten spijt dreigt er dit keer geen diepe recessie met langdurige gevolgen. Een eventuele (milde) recessie zal ook niet dit jaar, maar mogelijk pas eind 2023 of in 2024 plaats kunnen vinden.

Gevolgen Oekraïne
De onbekende economische effecten van de Russische inval, die nu al veel langer duurt dan gedacht; de fors gestegen energie- en grondstoffenprijzen als gevolg hiervan; de mogelijkheid van nog verdergaande sancties tegen Rusland, in combinatie met het terugtrekkende beleid van de Fed; dit alles bij elkaar deed ons besluiten de overweging in aandelen te reduceren naar een neutrale positie. We doen dit overigens niet omdat wij een daling van de beurs verwachten, maar omdat de ontwikkelingen de komende maanden te onvoorspelbaar zijn om een overweging te rechtvaardigen. Dan is het verstandig om wat risico's van tafel te nemen.

Economische ontwikkelingen
Wat we wel weten is dat de Fed een zeer doortastend pad van renteverhogingen heeft uitgestippeld, die veel verder gaan dan wat de markt verwacht. Het verschil is zo groot, dat de kloof de komende maanden moet worden gedicht. Mochten de economische cijfers onveranderd goed blijven, dan zal de markt moeten verschuiven richting de voorspelling van de Fed en gaat de marktrente verder omhoog. Er komt dan misschien een moment dat de aandelenmarkt deze test niet meer in positieve zin doorstaat. Dat zou dan voor ons aanleiding kunnen zijn om de aandelenposities verder te reduceren.

Onze verwachting
Waarschijnlijker is echter dat de negatieve effecten van de nieuwe werkelijkheid in Oekraïne hun weerslag zullen vinden in de economische ontwikkelingen. Dat is ook onze verwachting, met name omdat de hogere inflatie de koopkracht zal doen afnemen. Dat beïnvloedt het vertrouwen van consumenten en producenten en tempert de vraag. Dan zullen de verwachtingen van de Fed meer richting die van de markt bewegen en kan het gewenste effect worden bereikt met misschien minder renteverhogingen dan de Fed nu in gedachten heeft. Dit zal voor ons aanleiding zijn om de middelen, die we nu nog aanhouden in de vorm van een kaspositie, opnieuw te gebruiken voor beleggingen in aandelen. Tot die tijd positioneren we ons zoveel mogelijk neutraal, tot we de gewenste duidelijkheid hebben gekregen.

Tot slot
Het is onze taak om gebeurtenissen in de wereld te vertalen naar economische consequenties en daarnaar te handelen in het belang van de portefeuilles van onze cliënten. Maar dit betekent absoluut niet dat het leed veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne ons onberoerd laat. Hopelijk komt er snel een oplossing die een eind maakt aan verder verlies van mensenlevens en nog meer verwoestingen.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website: www.ivmcaringcapital.nl.

© IVM Caring Capital 2022. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

Naar boven

IPCC: klimaat verandert nog sneller en ingrijpender dan gedacht

Overschaduwd door de oorlog in Oekraïne kwam het Intergovernmental Panel on Climate Change eind vorige maand met een groot rapport, dat de laatste wereldwijde wetenschappelijke consensus weergeeft over de klimaatverandering. Het rapport richt zich met name op de invloed van de mondiale opwarming op de natuur en menselijke samenlevingen. Belangrijkste en alarmerende conclusie: die verloopt nóg sneller dan wetenschappers eerder dachten. Er is dus nóg minder tijd voor de wereld om zich voor te bereiden op de nadelige effecten. In een derde tot de helft van onze planeet worden de voedselvoorziening en drinkwatervoorraden bedreigd. Kuststeden en andere laag gelegen gebieden kunnen niet langer maatregelen uitstellen om inwoners te beschermen tegen de gevolgen van een stijgende zeespiegel, stormen en overvloedige regenval. Steden die steeds vaker door aanhoudende hittegolven worden getroffen, moeten nú investeren in bijvoorbeeld koeltezones.

"Aanpassing redt mensenlevens"
Dit zei secretaris-generaal van de VN Antonio Guterres bij de presentatie van het rapport. Volgens hem is het opschalen van investeringen om de impact van klimaatverandering tegen te gaan 'essentieel om te overleven'. De klimaattop van Glasgow in november vorig jaar deed niet meer dan benadrukken hoe urgent het was om de klimaatopwarming te beperken tot 1,5ºC. Overschrijding van deze norm leidt volgens de samenstellers tot onomkeerbare schade aan de planeet, die nu 1,1ºC warmer is dan in het pre-industriële tijdperk. Bij ongewijzigd of tekortschietend beleid zal de drempel van 1,5ºC al binnen twee decennia zijn bereikt. Het 3.675 pagina's tellende rapport gaat ook uitgebreid in op de gevolgen voor landen die niet 'sociaal inclusief' zijn en roept op om ook armere bevolkingsgroepen en zwakkere minderheden bescherming te bieden. Zonder inclusieve economische ontwikkeling zullen alleen al in Afrika tegen 2030 naar schatting 40 miljoen mensen *meer* in extreme armoede vervallen. "Voor de kwetsbaarste mensen op aarden betekent ongeremd voortgaande CO2-pollutie éénrichtingsverkeer richting vernietiging", vatte Guterres de boodschap samen in een video. En zo reageerde John Kerry, klimaatgezant van de VS: "Ontkenning en uitstel zijn geen strategieën, het zijn recepten voor rampspoed".

Bronnen: duurzaamnieuws.nl, refinitiv.com

Naar boven

Geen schenkingstraditie, toch machtiging voor curatoren

Vragen rondom schenkingen aan kinderen door ouders die zelf niet meer wilsbekwaam zijn komen in de praktijk steeds vaker voor. Dat de eis *Aantoonbare schenkingstraditie* niet altijd alleenzaligmakend is blijkt uit deze zaak, die eind vorig jaar speelde voor het Gerechtshof Amsterdam. Een vrouw was al jong door een hersenbloeding wilsonbekwaam geworden, waarna haar twee dochters tot curator zijn benoemd. Hun vader was toen al overleden. Omdat er voldoende vermogen is, hadden de dochters de kantonrechter verzocht hen een machtiging te verlenen om nog vóór hun 40ste te kunnen profiteren van de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling ten behoeve van een eigen woning. Dit verzoek is afgewezen, omdat de dochters geen schenkingstraditie konden aantonen. Ze gaan in hoger beroep.

Gebleken schenkingsbereidheid
Het Hof vernietigt de beschikking van de kantonrechter, omdat er in dit geval sprake is van bijzondere omstandigheden. In het verleden waren beide ouders zeer vrijgevig geweest jegens hun dochters. Vrienden van de ouders verklaarden dat ze zoveel mogelijk geld opzij zetten, in plaats van te besteden aan luxe voor zichzelf. Zowel uit hun testament als bij herhaling gedane uitspraken bleek het hun wens en bedoeling om later veel van hun vermogen te schenken aan de kinderen. De vader was pas 64 toen hij overleed, de moeder werd al op haar 61ste getroffen door de hersenbloeding. Daardoor waren ze nog niet in staat geweest om al grote bedragen te schenken, hoewel de bereidheid en het voornemen daartoe duidelijk waren. Zoals bij zoveel 'gewone', hardwerkende wensen zat het leeuwendeel van hun vermogen in de eigen woning. Door dood en ziekte waren ze er echter nooit aan toe gekomen deze te verkopen om kleiner te gaan wonen of te gaan huren. Ze hadden dus simpelweg nooit de kans gekregen een schenkingstraditie te starten.

Gedeeltelijke machtiging
Gezien deze specifieke omstandigheden is het Hof van oordeel dat een schenking passend zou zijn. Maar niet in de orde van grootte die de dochters voor ogen stond: de machtiging tot schenking van de 'jubelton' wijst ook het Hof af. Zich verplaatsend in de situatie van de ouders geeft het Hof wél toestemming voor schenkingen die de ouders zeer waarschijnlijk gedaan zouden hebben, als zij daartoe de gelegenheid hadden gehad. Uitgaande van de € 250.000 vermogen van moeder door verkoop van haar woning en rekening houdend met haar nabestaandenpensioen, ziet het 'compromis' er als volgt uit. Met ingang van de datum in 2020 dat de ouderlijke woning is verkocht, mogen beide dochters zichzelf jaarlijks de maximale belastingvrije schenking uitkeren. Voor 2020 hadden ze daar niets meer aan, maar voor 2021 nog net wel (de uitspraak was in december). In dat jaar bedroeg de maximale onbelaste schenking € 6.604 per kind (inclusief de eenmalige € 1.000 'coronaverhoging'). Voor dit jaar is dat € 5.677. De zusters mogen zonder aparte toestemming van de kantonrechter met dit schenkingsbeleid doorgaan, zolang er minimaal € 30.000 aan liquide vermogen overblijft voor de verzorging van moeder. Dit bedrag is de vermogensondergrens uit de *Aanbevelingen meerderjarigenbewind*, bedoeld ter bescherming van onder bewind gestelde personen.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning

Naar boven

Bindend verdrag tegen plastic vervuiling in zicht

Begin deze maand is tijdens VN-milieuconferentie in Nairobi besloten dat er een bindend verdrag komt om wereldwijd de plastic vervuiling een halt toe te roepen. De komende twee jaar worden de details uitgewerkt, waarna het plasticverdrag in 2024 zijn definitieve vorm moet krijgen en van kracht wordt. Oskar de Roos, plasticdeskundige bij het Wereld Natuur Fonds (WWF) noemt het besluit even baanbrekend als het verdrag uit 1989 ter bescherming van de ozonlaag: "Dit verdrag moet ervoor zorgen dat we minder plastic gaan gebruiken, dat recycling beter wordt en dat er meer alternatieven voor plastic komen". Zelf spreekt de UNEA (United Nations Environment Assembly) van de belangrijkste milieudeal sinds het Parijse klimaatakkoord van 2015. De uiteindelijke afspraken moeten betrekking hebben op de volledige levenscyclus van plastic, van verpakkingsontwerp en productie tot afvalverwerking.

Gevestigde belangen
Maar er zijn ook stemmen die tot voorzichtigheid manen. Hoewel er wereldwijd veel steun voor is, zal het uiteindelijk succes van het plasticpact sterk afhangen van de concrete bepalingen en de mate waarin deze mondiaal juridisch verplichtend zijn. Voor het zover is zullen er veel bezwaren, ontwijkende manoeuvres, gelobby en al dan niet gemaskeerde sabotagepogingen van gevestigde belangen moeten worden overwonnen. Niet alleen van grote plastic producerende landen als de VS, China, India, Saoedi-Arabië en Japan, maar ook van multinationals in industrieën als de aardoliesector, de chemie en de voedselproductie. Verwijzend naar de meningsverschillen die al tijdens de 90 onderhandelingsuren in Nairobi naar voren kwamen, was dit het commentaar van de Zwitserse milieugezant: "Er bestaat grote verdeeldheid tussen partijen die ambitieus zijn en écht een oplossing willen vinden en partijen die om wat voor reden dan ook eigenlijk geen oplossing willen. We zullen gezamenlijk moeten proberen de bezwaren te overwinnen van hen die nog niet klaar zijn voor de doorbraak die we nastreven."

Bronnen: refinitiv.com, reuters.com, trouw.nl

Naar boven

'Stichting' geen echte SBBI, moet dus erfbelasting betalen

Erfbelasting is een van de meest impopulaire belastingen. Logisch dat nogal wat erflaters zoeken naar manieren om deze heffing te minimaliseren of zelfs helemaal te ontwijken. Zowel de Belastingdienst als rechters zijn echter kritisch ten aanzien van dergelijke constructies. Zo ook in deze zaak, die draait om een man die de enige erfgenaam is van zijn inmiddels overleden moeder. De vrouw was oprichtster van een stichting, die volgens de statuten een maatschappelijk belang nastreeft, namelijk 'het bevorderen van het onderwijs in de moderne talen en de interculturele en intersociale uitwisseling van Nederlands- en Engelstaligen'. Omdat dergelijke SBBI's (Sociaal Belang Behartigende Instellingen) zijn vrijgesteld van schenk- en erfbelasting, claimde de man na de dood van zijn moeder dat er geen erfbelasting hoefde te worden betaald over het vermogen van de stichting. Dit bestond uit vier panden die worden verhuurd. Maar volgens de Inspecteur was dit in feite de enige activiteit van de 'stichting', zodat deze niet kwalificeert als een SBBI of steunstichting SBBI in de zin van de wet. Deze stelt onder meer als voorwaarde dat de feitelijke activiteiten van de organisatie overeenkomen met de doelstelling in de statuten. De zaak kwam al in 2020 voor de Rechtbank. Na nul op het rekest ging de man in hoger beroep, dat eind vorig jaar speelde voor het Gerechtshof Den Haag.

APV
Helaas, ook het Hof oordeelt dat de bezittingen van de stichting aangemerkt moeten worden als 'afgezonderd particulier vermogen' (APV) en er dus geen recht op vrijstelling van erfbelasting bestaat. Uit correspondentie van de erflaatster blijkt dat deze persoonlijke motieven had voor de oprichting van haar stichting. Ze wilde bijvoorbeeld de door de stichting aangekochte panden samen met haar zoon verhuren en de winst delen. Tevens wilde zij een of meer woningen aan hem of andere familie ter beschikking stellen. Ook was het haar bedoeling dat de panden na haar overlijden inkomen zouden blijven genereren voor haar zoon. Om deze eigenlijke doelen te bereiken had ze zich nauw met het beheer bemoeid. Het Hof concludeert hieruit dat de vrouw 'meer dan bijkomstig een particulier belang' nastreefde. Ook de formulering van de stichtingsdoeleinden staat bij opheffing van de stichting geen privé besteding van (een deel van) de opbrengst in de weg. Gezien de financiering van de panden is er dus sprake van "*[…het] direct of indirect afzonderen van vermogensbestanddelen in een afgezonderd particulier vermogen"*. Het stichtingsvermogen moet daarom aan de erflaatster worden toegerekend, c.q. aan haar zoon als enige erfgenaam. Deze is hierover in privé erfbelasting verschuldigd volgens het gangbare tarief.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning.

Naar boven

Schenkingsvrijstelling eigen woning al in 2023 omlaag

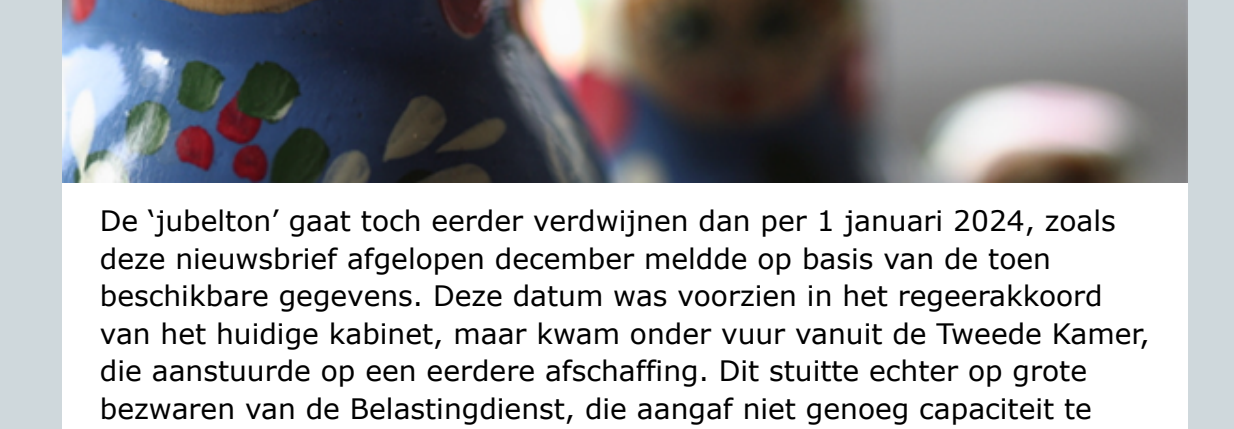

De 'jubelton' gaat toch eerder verdwijnen dan per 1 januari 2024, zoals deze nieuwsbrief afgelopen december meldde op basis van de toen beschikbare gegevens. Deze datum was voorzien in het regeerakkoord van het huidige kabinet, maar kwam onder vuur vanuit de Tweede Kamer, die aanstuurde op een eerdere afschaffing. Dit stuitte echter op grote bezwaren van de Belastingdienst, die aangaf niet genoeg capaciteit te hebben om zowel de aangifte schenkbelasting als de achterliggende systemen tijdig aan te passen. Deze problemen doen zich echter niet voor bij een *verlaging* van de eenmalige schenkingsvrijstelling eigen woning voor mensen tussen de 18 en de 40 jaar oud. Via deze omweg werd de volgende pragmatische oplossing gevonden: al per 1 januari 2023 wordt het bedrag van de eenmalige schenkingsvrijstelling eigen woning gelijkgesteld aan de vrij besteedbare eenmalige vrijstelling voor schenkingen van ouders aan kinderen van 18 t/m 39 jaar. Voor dit jaar zou dit neerkomen op € 27.231, voor 2023 op rond de € 27.500 (afhankelijk van indexering).

De facto afschaffing
Net als nu al het geval is, mogen de vrij besteedbare schenking en de schenking eigen woning niet met elkaar worden gecombineerd. Voor ontvangers in de betreffende leeftijdsgroep staat het effect van de maatregel dus gelijk aan afschaffing van de jubelton. Voor schenkingen door ouders maakt het volgend jaar niets meer uit of de kinderen de schenking vrij besteden, of aan de eigen woning. Wel mogen personen tussen de 18 en de 40 in 2023 nog van andere personen dan hun ouders belastingvrij schenkingen ontvangen tot het dan geldende bedrag van de vrij besteedbare eenmalige schenking, mits het geld besteed wordt aan de eigen woning. Deze mogelijkheid houdt op per 1 januari 2024, omdat de schenkingsvrijstelling eigen woning per deze datum officieel is afgeschaft. De regeling ontmoette steeds meer maatschappelijke weerstand, omdat deze vooral meer vermogenden zou begunstigen. In mei vorig jaar concludeerde een rapport van SEO Economisch Onderzoek onder meer dat de schenkingsvrijstelling "in de praktijk vooral [wordt] gebruikt om schenkingen te doen aan een kleine groep huishoudens die al een relatief goede financiële uitgangspositie hebben […Dit] heeft ook als nadelig neveneffect dat de vermogensongelijkheid binnen generaties hierdoor toeneemt."

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning. Overige bronnen: rijksoverheid.nl, taxlive.nl

Naar boven

Op zoek naar direct beschikbare alternatieven voor 'fossiel'

Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk
door Maarten Friederich, namens het Investment Committee van IVM Caring Capital

Het is duidelijk dat fondsen die beleggen in technologische innovaties moeilijke tijden doormaken. Het Vision Fund, beheerd door SoftBank Group, verkoopt zijn belang in GM Cruise aan de grootste aandeelhouder van deze start-up, General Motors. Eerder ging de verkoop van ARM aan Nvidia niet door, daalde de kwartaalwinst met 97% en verlieten verschillende beheerders het fonds. De aandelen van een ander fonds, het ARK Innovation Fund, noteren alleen dit jaar al ruim 30% lager. Ook IVM Caring Capital heeft dergelijke beleggingen in de portefeuille binnen het thema 'digitalisering'. Ook wij zagen de waarde daarvan de laatste maanden afnemen. De dagen dat (durfkapitaal)investeerders soms bijna kritiekloos grote hoeveelheden geld beschikbaar stellen aan allerlei start-ups in nieuwe technologieën zijn echter voorbij.

Kwetsbaar Europa
Maar dit betekent niet het einde van de digitalisering van de samenleving. Deze gaat gestaag door, dus handhaven wij onze beleggingen in deze sector. Het betekent wel dat naarmate de samenleving normaliseert, er meer aandacht is voor andere investeringen dan alleen in technologische innovaties, bijvoorbeeld in duurzame energie. De Russische inval in Oekraïne heeft een pijnlijk feit aan het licht gebracht: met name in Europa zijn veel landen economisch kwetsbaar, omdat ze niet zelfvoorzienend zijn in hun energiebehoefte. Fossiele brandstof is hiervoor niet de oplossing; duurzame energie wel. De economische noodzaak om te verduurzamen is door de Russische inval alleen maar dringender geworden. Dat heeft ons op zoek doen gaan naar direct te gebruiken duurzame alternatieven voor fossiele brandstoffen.

Goed biogas (en nog mest ook)
Een van de bedrijven die hierin voorziet is Scandinavian Biogas, waarvan we inmiddels aandelen aan de portefeuille hebben toegevoegd. Deze Zweedse onderneming (voluit Scandinavian Biogas Fuels International) produceert LBG (Liquified BioGas), hét duurzame alternatief voor LNG. Dit Biogas wordt geproduceerd via een natuurlijk proces, waarbij organisch afvalmateriaal door bacteriën wordt afgebroken. Het gas dat daarbij vrijkomt wordt opgevangen, waarna er een biologische meststof resteert. Het gaat hier dus nadrukkelijk om afval en afvalstromen en dus NIET om materiaal dat ook voor de voedselproductie gebruikt had kunnen worden. Volgens een reeds in 2013 verschenen rapport *Hoe duurzaam is Biogas* van CE (Committed to the Environment) in Delft scoort Biogas qua mestopbrengst en verwerking van afvalstromen (GFT, RWZI-slib, bermgras en natuurgras) goed tot zeer goed op duurzaamheidskenmerken. Het bedrijf is nu nog relatief klein en produceert vooral voor de Zweedse transportsector. De groeikansen voor deze technologie zijn echter zeer groot. Wij verwachten dan ook veel van deze nieuwe investering.

Naar boven

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon +31 23 531 01 85 Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

verantwoord denken is vooruit denken

Afmelden voor de nieuwsbrief